



ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ на територията на Община Смядово 2021 – 2028 г.



СЪДЪРЖАНИЕ	Стр.
I. ВЪВЕДЕНИЕ	3
1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	9
1.1. Географска характеристика на общината	9
1.2. Релеф	10
1.3. Климат	11
1.4. Водни ресурси	11
1.5. Почви и нарушени терени	11
1.6. Административно – териториална характеристика	11
1.7. Социално-демографска характеристика	11
1.8. Икономическо развитие на общината:	13
1.8.1. Развитие на икономиката – тенденции, процеси, проблеми	13
1.8.2. Селско стопанство	14
1.9. Екологична характеристика	14
II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО, ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА СМЯДОВО	16
2.1. Основни изводи от анализа на отпадъците	16
Битови отпадъци	16
Строителни отпадъци	19
Производствени и опасни отпадъци	20
Специфични потоци отпадъци	20
Утайки от ПСОВ	20
III. SWOT АНАЛИЗ	21
IV. ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г. И ПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ	23
<i>Цел 1 – Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване</i>	26
1.1. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	
1.1.1 Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021-2028г.	33
1.1.2. План за действие на Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	37
1.2. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	41
1.2.1 Мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	43
1.2.2. План за действие на Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	44
<i>Цел 2 – Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци</i>	46
2.1. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	
2.1.1 План за действие на Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	49

Цел 2 – Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	54
2.2. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.	
2.2.1. План за действие на Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.	56
Цел 2 – Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	59
2.3. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци (МРО)	
2.3.1. План за действие на Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци (МРО)	62
2.4. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъци от опаковки	65
2.4.1. План за действие на подпрограма за управление на опаковките и отпадъци от опаковки	66
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци	68
3.1. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци	
3.1.1 План за действие на програма за намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци	70
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци	72
3.2. Подпрограма за подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	
3.2.1. План за действие на Подпрограма за подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	74
Цел 4: Включване на обществеността в управлението на отпадъците	76
4.1. Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	
4.1.1. План за действие на Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	78
V. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	81
VI. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	81
VII. ПРИЛОЖЕНИЯ:	83

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво.

Отразява актуалното състояние и планира мерките и дейностите с отпадъците на територията на Община Смядово, в съответствие с действащите нормативни изисквания. Разработването ѝ се базира на наличните данни, резултатите от проведени проучвания на системите за управление на отпадъците в общината, както и на анализ на възможностите за финансиране на планираните дейности. При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците, както и Плана за интегрирано развитие на Община Смядово 2021-2027 г. Въз основа на събраните данни са направени експертни предложения и прогнози за развитие на инфраструктурата, системите и практиките за управление на отпадъците.

Ключов елемент на програмата е спазването на йерархията за третиране на отпадъците:

- Предотвратяване образуването на отпадъци.
- Рециклиране, повторна употреба или извличане на вторични суровини и енергия.
- Екологосъобразно обезвреждане чрез депониране или изгаряне на тези отпадъци, за които е невъзможно да бъдат предотвратени и/или оползотворени.

Настоящата Програма е насочена към подобряване на организацията за управление и намаляване количеството на образуваните отпадъци в Община Смядово и създава необходимите предпоставки за успешна реализация на планираните мерки и дейности.

Регион за управление на отпадъците.

Община Смядово е член на „Регионално сдружение за управление на отпадъците на общините от област Шумен“ (РСУО). В сдружението членуват 8 общини от област Шумен, както следва: Шумен, Нови пазар, Каспичан, Велики Преслав, Смядово, Хитрино, Венец и Каолиново. Всички членове на РСУО са задължени да постигнат общи цели за рециклиране и общи изисквания по отношение на екологосъобразното обезвреждане на отпадъците.

Нормативно основание за изработване на програмата и времеви хоризонт.

Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово /ПУО/, се разработва в съответствие с нормативните изисквания на чл.52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Съобразно изискванията на чл. 52 от ЗУО, ПУО се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – 2021-2028 г.

Съдържание и структура на Програмата

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г. и включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината и изискванията по глава втора, раздел III от ЗУО.

Съобразявайки тези изисквания, структурата на ПУО обединява съдържанието в следните основни части:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците.

- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите).
- Цели и подцели.
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите.
- Координация с други планове и програми.
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на ПУО.

- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците за територията на община Смядово.

Програмата за управление на отпадъците е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Община Смядово, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Основни цели и резултати, които се очакват от изпълнението на програмата.

Основната цел на настоящата програма е прилагане на целенасочена политика за устойчиво и ефективно управление на отпадъците на територията на община Смядово, чрез прилагане на йерархията на управление на отпадъците.

От изпълнението на програмата се очаква да бъдат постигнати следните **резултати**:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.
- Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда.
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.
- Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

При разработването на Програмата са отразени промените в нормативната уредба и фактическите условия, породени от стремежа на Общинска администрация - Смядово за постигане на устойчиво управление на отпадъците.

Програмата за управление на отпадъците е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Община Смядово, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент за общината, който предвижда потребностите от бъдещи инвестиции за третиране на отпадъци и финансовите изисквания към реализацията им. Програмата за управление на отпадъците отразява актуалното състояние и планира мерките и дейностите с отпадъците на територията на общината, в съответствие с действащите нормативни изисквания.

Разработването на целите на Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на Община Смядово и мерките за тяхното постигане се осъществява на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в общината и основните изводи и препоръките в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците. Анализите са представени в Приложение към Програмата. ПУО обхваща всички задължения на местната администрация, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). В нея са включени мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

Видове отпадъци, които са в обхвата на програмата.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на Общините и компетенции на Кмета, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и техните подзаконовни нормативни актове.

Обхватът и съдържанието на Програмата са в съответствие и с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед №РД-883 от 23.09.2021 г. на Министъра на околната среда и водите.

В обхвата на настоящата Програма попадат дейностите, свързани с формираните на територията на Община Смядово отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми.

Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

- видът на отпадъците и тяхното образуване;
- количества и характеристика на отпадъците;
- начин на събирането и използвани съдове;
- транспортиране и използвана техника;
- рециклиране и оползотворяване;
- обезвреждане на отпадъците.

В рамките на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Смядово е изготвен анализ на съществуващото състояние по отношение дейностите, свързани с отпадъците на база, който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите за периода 2021-2028г. Разработен е План за действие, в който са посочени необходимите мерки в близка и в средно-срочна перспектива, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на планираните дейности.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван и актуализиран при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба;
- промяна на фактичестката обстановка;
- при промяна на обхвата на регионалната система;
- по препоръка на компетентните органи;
- при конкретизация на инвестиционните проекти;

Принципи и действащо законодателство

При определянето и приоритизирането на мерките, заложи в Програмата, се спазват основните принципи за управление на отпадъците, залегнали в общата европейска и национална политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г.:

- „Предотвратяване” - образуването на отпадъци, трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- „Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап
- „Близост” и „Самодостатъчност” – отпадъците, трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.
- „Участие на обществеността” – съответните заинтересовани страни, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и имат достъп до тях след одобрението им.

Мерките в настоящата програма са в съответствие с изискванията на действащото законодателство и изпълнението им следва да се съобрази със следните нормативни актове:

1. Закон за управление на отпадъците.
2. Закон за опазване на околната среда.
3. Закон за устройство на територията.
4. Закон за местните данъци и такси.
5. Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.
6. Наредба №1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС, относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.
7. Наредба №2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
8. Наредба №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци.
9. Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци - ДВ, бр. 80 от 13 септември 2013 г.
10. Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.
11. Наредба №7 от 19.12.2013 год. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.
12. Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.

13. Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали.
14. Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки.
15. Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води, чрез употребата им в земеделието.
16. Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти.
17. Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства.
18. Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване.
19. Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори.
20. Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми.
21. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.
22. Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда.
23. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Смядово.
24. Наредба за реда за определяне и събиране на местните такси, цени на услуги и права в Община Смядово.
25. Наредба №1 за опазване и поддържане на обществения ред, чистотата и имуществото, предназначено за общо ползване на територията на Община Смядово.

Процедури за преценка необходимостта от Екологична оценка и Оценка за съвместимост с предмета и целите за опазване на защитените зони в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) и Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) регламентират изискванията и последователността на провеждане на процедурите и определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми Приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г. (обн., ДВ, бр. 57 от 2.07.2004 г., в сила от 1.07.2004 г., посл изм. и доп. ДВ, бр. 67 от 23.08.2019 г., в сила от 23.08.2019 г..) и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., (обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр.94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012г.).

Компетентен орган за провеждане на процедурите е РИОСВ-Шумен.

Процес на обществени консултации при разработване на програмата

При разработването на настоящата програма са използвани следните методи за консултации с обществеността:

- Информирание на обществеността на най-ранен етап, чрез публикуване на интернет страницата на общината www.smyadovo.bg с кратка информация за обхвата и съдържанието на новата Програма.

- Публикуване на 21.04.2022 г. на интернет страницата на общината на Проект на Програма за управление на отпадъците на Община Смядово 2021-2028 г.
- Публикувана на интернет страницата на общината на покана към обществеността и заинтересованите страни за осигуряване на обществен достъп на проекта на програмата.
- Проведен обществен достъп до проекта на Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово за периода 2021 – 2028 г. в продължение на 30 дни, всеки работен ден в периода от 21.04.2022 г. до 20.05.2022 г. в сградата на общината на пл. „Княз Борис I“ № 2, етаж 2, стая №12, всеки работен ден от 08:00 часа до 17:00 часа и на интернет страницата на общината –
<http://www.smyadovo.bg/bg/articles/polezna-informaciya/ekologiya/dokumenti>

Разглеждане в комисии и приемане на програмата на заседание на Общински съвет – Смядово.

Органи за разработване и одобрение

Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово 2021-2028 г. е разработена от „Ес Кей Про“ ЕООД гр. Шумен и Специалистите от отдел «Регионално развитие, екология и хуманитарни дейности» към Дирекция «Специализирана администрация» на Общинска администрация – Смядово. След проведената по реда на ЗООС процедура за преценка необходимостта от екологична оценка, програмата е съгласувана със Решение №ШУ-22-ЕО от 5.8.2022 г. на директора на РИОСВ Шумен, адрес: 9700 гр. Шумен, ул. „Съединение“ № 71, ет.3, страница в интернет: www.riosv.icon.bg

Програмата е приета на 29.9.2022 г. с Решение № 343 по протокол №9/29.9.2022 г. от Общински съвет – Смядово.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

Характеристиката на общината е направена с цел да се установят основните източници и генератори на отпадъци на територията на град Смядово и останалите населени места в общината. Основните източници на отпадъци са: населението, домакинствата, промишлените предприятия и търговските обекти. Значително по-малко отпадъци се генерират в секторите на селското стопанство. Така идентифицираните източници определят формираните количества и потоци отпадъци и са основни целеви групи, които трябва да бъдат привлечени в процеса на управление на отпадъците, с цел предотвратяване на тяхното образуване, минимизиране, рециклиране и друго оползотворяване.

1.1. Географска характеристика на общината

Община Смядово е една от съставните общини на област Шумен. Тя е разположена в полите на северните склонове на Източна Стара планина и попада в две физико-географски области: Област на Дунавската равнина, източна подобласт (Лудогорско-Добруджанска); Шуменско-Провадийски район и Старопланинската област, подобласт на Предбалкана.

Фиг. 1 Карта на област Шумен/ Община Смядово



На север община Смядово граничи с община Шумен, на североизток с община Провадия /Варненска област/, на юг с общините Руен и Сунгурларе /област Бургас/, на запад с община Върбица и на северозапад с община Велики Преслав.

Общата площ на община Смядово (353,8 кв. км.), съставлява 10.4% от територията на област Шумен и около 2.4% от територията на Североизточния район.

Общата територията на Община Смядово възлиза на 353 762,329 дка, от които 51,2% са горски територии, а 44,2% - селскостопански фонд.

Земеделските земи заемат значителна част от територията на общината. Използваната земеделска площ е 155 418,155 дка, което е 44.54% от територията на общината. /Таблица №1/

Таблица №1. Баланс по видове територии по предназначение

Вид на територия по предназначение	Имоти, бр.	Площ, дка	Площ, %
За нуждите на селското стопанство	24989	155418,155	44,05%
За нуждите на горското стопанство	765	181224,86	51,37%
Населени места	71	10307,792	2,92%
Водни течения и водни площи	158	3901,106	1,11%
За нуждите на транспорта	75	1951,797	0,55%
ВСИЧКО	26058	352803,710	100,00%

Източник: План за интегрирано развитие на Община Смядово 2021-2028г.

Горската територия заема най-голям дял 52% от общата територия. Разпределението на земеделската земя, урбанизираните територии, водни течения и земя, необходима за транспорта и инфраструктура е показана на фиг. 3.

Фиг. 2 Разпределение на площите на община Смядово



Източник: План за интегрирано развитие на Община Смядово 2021-2028г.

1.2 Релеф

Територията на общината има равнино-хълмист и нископланински релеф. Средната надморска височина е 251 метра. На север е разположена широката долина на р. Камчия, която е главна отводнителна артерия и местен ерозионен базис за реките в общината. Релефът около долината е равнинен, с наклони на терена от 0 до 5-8°. Североизточно от долината на р. Камчия се издигат склоновете на Роякско-Провадийското плато, като средните наклони на склоновете на платото са от 8 до 15°, но на места по стръмните дерета наклоните на терена се увеличават до 20-25°. В източна посока долината на р. Камчия постепенно се стеснява и формира Аркотинския пролом между Роякско-Провадийското плато и Лопушненските възвишения. На източната граница с Община Дългопол се намира най-ниската точка в релефа на територията на общината (70м.). На юг от долината на р. Камчия се издига Драгоевска планина (вр. Отъна, 609м.), която е част от Предбалкана. Между с. Веселиново и гр. Смядово Драгоевската планина е проломена от р. Брестова, която заедно с нейните притоци отводняват Ришката котловина.

Разнообразния релеф на територията на общината оказва влияние не само върху останалите природни компоненти (климат, води, почви, растителност и животински свят), но и върху пространственото развитие на селищната мрежа и на транспортните връзки. В северната равнинна част са разположени гр. Смядово и с. Кълново, в източната част по долината на р. Камчия – селата Бял бряг, Янково, Ново Янково, Желъд и Черни връх, а в Ришката котловина – селата Веселиново, Александрово и Риш.

1.3. Климат

Климатът на територията на община Смядово е умереноконтинентален. Под въздействието на планинските масиви, острият характер на климата е смекчен. За това голяма роля играе и близостта до Черно море, чието влияние се усеща чрез долината на р. Камчия. Климатичните и метеорологичните фактори оказват сериозно влияние върху степента на замърсяване на компонентите на околната среда. Те пряко допринасят за доброто или по-лошото разсейване на емитираните от източници вредни вещества в атмосферния въздух.

1.4 Водни ресурси

Речната мрежа в общината принадлежи към Черноморската водосборна област, а интегрираното управление на водните ресурси се администрира от Басейнова дирекция за Черноморски район гр. Варна и РИОСВ –Шумен. С най-голямо стопанско и климатично значение е р. Голяма Камчия, чийто водосборен басейн е 5358 кв.м. Други със значително значение са реките: р. Брестова, която събира водите си от Ришката котловина и нейния ляв приток - река Смядовска. Притоци на р. Камчия са р. Брестова и Кремен дере.

На територията на общината са разположени: микроязовир „Качица” с вместимост 1836 хил.м³, микроязовир с. .Александрово с вместимост 1000 хил.м³, микроязовир с. Янково с вместимост 995 хил.м³, микроязовир с. Кълново с вместимост 850 хил.м³. Последните два язовира са изградени за задоволяване на селскостопански нужди.

1.5. Почви и нарушени терени

Според почвено географското райониране на страната, общината попада в Долнодунавска почвена област с провинция Източно-Балканска. Най-разпространените почви в общината се срещат основно следните генетични почвени типове: Тъмносиви, сиви и светлосиви горски почви, наносни, алувиални, делувиални и на отделни изолирани петна се срещат хумусно-карбонатни почви. Основната скала е варовик. Почвеният профил е маломощен, не повече от 60см. Поради тази причина и във връзка с тежкия механичен състав, почвеното плодородие е ниско.

1.6 Административно-териториална характеристика

В територията на община Смядово са включени 10 (десет) населени места – град Смядово – общински център и селата: Веселиново, Риш, Александрово, Кълново, Янково, Ново Янково, Черни връх, Бял бряг и Желъд.

Населените места в община Смядово с най-малко жители са селата Александрово и Желъд. Те съставляват едва 1,32% от населението на общината. Населеното място с най-голям брой жители, извън общинския център е с. Риш със 796 жители, което представлява 13,27% от населението на община Смядово.

1.7. Социално-демографска характеристика

В Община Смядово има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно.

Таблица №2: Население в община Смядово по пол и местоживеене 2016 – 2020 г.

	2016	2017	2018	2019	2020
Всичко	6186	6118	6062	6000	6109
Мъже	3006	2955	2913	2886	2963
Жени	3180	3163	3149	3114	3146
В градовете	3601	3586	3576	3559	3629
В селата	2585	2532	2486	2441	2480

Източник: Национален статистически институт

Динамиката показва трайна тенденция на намаление на населението (с около 1,24% за последните 5 години) или с 77 души през 2016 спрямо 2020 г. По данни от преброяването към 31.12.2020 г. населението на община Смядово е 6 109 души.

Населението на община Смядово по постоянен адрес бележи тенденция на намаление с 64 души през 2020 г. спрямо 2016 г.

Жителите на общинския център град Смядово намаляват с 14 души през анализирания период, а на селата с 187 души.

Таблица №3: Население по постоянен адрес в община Смядово 2016 - 2020 г.

Населени места	2016	2017	2018	2019	2020
Гр. Смядово	4055	4060	4033	4025	3991
С. Александрово	37	34	31	30	29
С. Бял бряг	237	230	228	224	218
С. Веселиново	632	629	624	622	611
С. Желъд	56	54	52	52	47
С. Кълново	91	80	75	73	67
С. Ново Янково	115	113	111	108	104
С. Риш	835	813	810	802	785
С. Черни връх	119	112	101	99	94
С. Янково	726	732	719	716	706
Общо за общината	6903	6827	6784	6751	6652

Източник: Национална база данни „Население” - <http://www.grao.bg>

Естественят прираст на населението на община Смядово е отрицателен, като през 2016 г. е минус 74, а през 2020 г. е минус 118 души. Средногодишният брой на живородените деца в общината през периода 2016-2020 г. е 45,2. Средната смъртност за изследваните 5 години е 139,2 човека годишно.

През анализирания период той се променя от минус 14 души през 2011 г. на плюс 68 през 2014 г., а през 2015 г. отново бележи спад до плюс 2 души. Средногодишно в общината за изследваните пет години са се заселвали по 130 души и са се изселвали по 114 души. Като цяло балансът от механичния прираст на населението е положителен.

Таблица №4: Заселени, изселени и механичен прираст в община Смядово 2016- 2020 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2016	128	55	73	94	40	54	34	15	19
2017	165	62	103	135	58	77	30	4	26
2018	192	71	121	140	53	87	52	18	34

2019	185	78	107	175	64	111	10	14	-4
2020	368	170	198	141	51	90	227	119	108

Източник: Национален статистически институт

Населението в община Смядово по данни от преброяването през 2011 г. образува 2 801 домакинства и 1 878 семейства. Броят на домакинствата е намалял с 472 спрямо 2001 г. или с 16%, а броят на семействата с 604 или с 24%.

Таблица №5: Домакинства по населени места в община Смядово към 01.02.2011 г.

№	Населено място	Брой домакинства	Лица в домакинствата	Среден брой членове в едно домакинство
1.	гр. Смядово	1514	3807	2,5
2.	с. Александрово	41	75	1,8
3.	с. Бял бряг	119	249	2,1
4.	с. Веселиново	280	591	2,1
5.	с. Желъд	45	71	1,6
6.	с. Кълново	96	160	1,7
7.	с. Ново Янково	65	119	1,8
8.	с. Риш	302	747	2,5
9.	с. Черни връх	31	46	1,5
10.	с. Янково	308	695	2,3
Община Смядово		2801	6560	2,3

Източник: НСИ - Преброяване на населението и жилищния фонд, том 3 - Области, книга 27 - Шумен

Структурата на домакинствата в Община Смядово показва дял от 66% на едночленните и двучленни домакинства (35% едночленни и 31% двучленни), 15% три- и 12% четиричленни домакинства и 7% домакинства с пет и повече членове. За сравнение, домакинствата с 1-2 члена в страната са 59% (31% едночленни, 28% двучленни), 3-4 члена - 34% (20% тричленни и 13% четиричленни), с 5 и повече членове - 8%. Данните са от Справочник на Националния статистически институт.

1.8. Икономическо развитие на общината

1.8.1 Развитие на икономиката – тенденции, процеси, проблеми

Структуроопределящи отрасли за местната икономика в Община Смядово са селското стопанство, преработващата промишленост, търговията и услугите, като водещо място и най-значим за генерираните от населението доходи е аграрния сектор и горското стопанство.

Големи предприятия с над 250 заети лица липсват в общината. Преобладават малки и средни предприятия.

Наблюдава се стабилен ръст, както на микро и малките предприятия, така и на заетите лица в тях, който варира, но остава сравнително постоянен през отчетния период 2015-2018 г. Най-голям е дялът на фирмите, занимаващи се с търговия, следвани от предприятията в селското, горско и рибно стопанство. Относително голям дял имат също така, фирмите занимаващи се с хотелиерство и ресторантьорство и със строителство. Микропредприятията в общината със заети до 9 д. Малките предприятия в общината със заети от 10 до 49 д. са 9 бр. (5.6%), а средни и големи предприятия няма изградени. Табл. №6

Местното икономическо развитие има нужда от подкрепа и насърчаване като се създава благоприятна среда за предприемачеството за създаване и развитие на малки и средни предприятия.

Табл. №6 Основни показатели на регистрираните нефинансови предприятия – 2015-2018 г.

Години	Предприятия (брой)	Заети лица (ср.год. брой)
2015	165	383
2016	164	370
2017	162	404
2018	165	404

1.8.2. Селско стопанство

Селското стопанство в община Смядово обхваща главно отраслите растениевъдство и животновъдство, които са застъпени във всички селища на общината и имат важна роля за цялостното ѝ развитие. Те са основен източник на доходи в селата.

Овощните видове, които са характерни за общината са: праскови, ябълки, череши, сливи, кайсии, орехи и лешници.

Овощарството на територията на общината не е развито. Съществуващите трайни насаждения са предимно в дворовете на стопаните и са за лична консумация. Наследените от бившите ТКЗС и АПК, масиви с трайни насаждения са негодни за ползване.

Традициите и потребностите на местното население е в основата на развитието на животновъдството. Основно място заема отглеждането на овце, свине, кози, говеда, птици и пчели. Значителна част от отглежданите животни се ограничава основно в рамките на дребно производство и лично потребление.

На първо място по брой се нареждат овцете, на второ кози, следвани от говеда, коне и на последно място биволи.

Табл. №7 - Брой отглеждани животни

Видове животни	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Биволи	8	17	15	30	9
Говеда	817	920	831	774	483
Кози	2693	2732	2876	3263	1597
Овце	7017	6544	6621	7456	4824
Коне	20	21	16	20	10

Източник: Интегрираната информационната система на БАБХ

Забележка: Данните са актуални към 1 февруари на съответната година

От табл. №7 може да се направи извод, че броят на животните намалява почти наполовина. Това се дължи на завишените изисквания при регистрация на животновъдни обекти тип лично стопанство и/или ферми, съгласно ЗВД. Животновъдството е ориентирано към производството на краве, овче и козе мляко, свинско и говеждо месо и мед.

Характерно за община Смядово е отглеждането на свине от източнобалканска порода и нейните кръстоски. Тази порода е кръстоска между диви свине и питомни прасета, като основно отродие на тази порода е Смядовска свиня.

1.9. Екологична характеристика

Географските и икономико-географските фактори са благоприятствали за запазването на чиста околна среда в община Смядово. На територията на общината няма големи

промишлени предприятия, които да замърсяват почвата, въздуха и водите. Това добро състояние на екологичната обстановка в общината отчасти се дължи и на икономическите промени настъпили в индустрията и селското стопанство в региона.

Факторите, влияещи върху екологичните качества на околната среда в община Смядово са: автотранспорт, обществено-битови отоплителни източници и промишлени дейности, които на този етап са по-незначителни.

По качеството на атмосферния въздух община Смядово се характеризира с нисък потенциал на замърсяване – няма установено превишаване на ПДК, климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой.

Качеството на питейните води е задоволително, повърхностните води отговарят на нормите за съответната категория. Основните проблеми за нормално водоснабдяване в района произтичат от състоянието на водопроводната мрежа, която е технически амортизирана с висока степен на аварийност и големи загуби на вода, което налага реконструкция и/или подмяна на водопроводните мрежи. Много висок екологичен риск създава ненапълно изградената канализационната мрежа в гр. Смядово (41%) и липсата на такава в останалите населените места в общината, което води до замърсяване на водните обекти с битово-фекални води и почвите. Източник на замърсяване на повърхностните и подпочвени води е и използването на торове и препарати за растителна защита в земеделието.

Един от основните екологични проблеми на общината е свързан с отпадъците. Той включва наличието на нерегламентирани замърсявания, общинското депо за ТБО и необходимата инвестиция на закриването му, липсата на депо за строителни отпадъци, неоползотворяването на органичния отпадък, смесването на рециклируемите отпадъци с ТБО, образуването на локални сметища най-често около водни обекти и ниските приходи от такса “Битови отпадъци”, които не покриват разходите, свързани с битовите отпадъци.

Отпадъците не само повърхностно замърсяват околната среда, но и ограничават използваемостта на земята, създават хигиенни проблеми и дразнят естетическите възприятия на хората. В резултат на протичащите в периода на натрупването им физични, химични и биологични процеси, те се превръщат в многофакторен замърсител на околната среда, оказващ силно негативно въздействие върху повърхностните и подземни води, въздуха и почвите, с което създават сериозен здравен риск за населението. От друга страна отпадъците са ценен енергиен и суровинен източник и тяхното минимизиране и повторната употреба води до съхранение на природни ресурси.

Ето защо управлението им е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база и не на последно място висока обществена отговорност.

Новата и ефективна стратегия за управление на твърдите битови отпадъци ще:

- повиши привлекателността на града и околностите му;
- намали и предотврати риска за здравето на хората;
- подобри състоянието на околната среда и нейната привлекателност;
- намали замърсяването и потреблението на природните ресурси (реки, води и почви) за сметка на преработка на отпадъци;
- подобри условията за икономическо развитие и чистотата в населените места;

- подобри условията за развитие на селското стопанство в общината, например чрез производство на компост от органични отпадъци;
- подобри качеството и разшири обхвата на предлаганите услуги по третиране на отпадъци;
- подобри условията за развитие на туризма;
- подобри заетостта.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА СМЯДОВО

В този раздел са представени основополагащи данни и тенденции, в резултат на проведеня анализ на съществуващото състояние по управление на отпадъците на територията на община Смядово, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са в основата на формулирането на мерките за постигане на целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) включва в обхвата си отпадъците, които са в обхвата на рамковата директива за отпадъци (РДО), съответно на Закона за управление на отпадъците (ЗУО):

- битови отпадъци;
- масоворазпространени отпадъци (отпадъците от опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО));
- излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС);
- негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА);
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- опасни отпадъци от бита;

2.1. Основни изводи от анализа на отпадъците, образувани на територията на Община Смядово.

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от много голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за третиране. Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Организирана е система за събиране на битовите отпадъци във всички населени места, на която се извършва ежегодна оптимизация. В общината делът на обслужваното население от системата за сметосъбиране и сметоизвозване е 100%. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се извършват от Общинско предприятие „Чистота, озеленяване, благоустройство и охрана“.

След направения анализ на представените данни е видно, че генерираното количество на общия битов отпадък в община Смядово в периода 2015г. - 2019г. намалява с оло 1,27%, но се наблюдава леко увеличение на нормата на натрупване с 1,98%. Населението на общината намалява с 1,88%, но годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава от 197 до 231 кг./жител/годишно. Най- съществено увеличение се наблюдава през 2018г. – 1 388, 46 тона. През 2019г. се отчита лек спад в количествата – 1 369,90 тона. Тази тенденция се дължи от една страна на въведеното разделно събиране на отпадъци, а от друга на намаляване броя на населението и на завишения контрол от страна на Общината и на провежданите информационни кампании за значимостта от оползотворяване на отпадъците.

Общото количество генериран битов отпадък от Община Смядово, за разглежданият период 2015-2020 г. е 8041,03 тона или 1 340,17 средно тона на година.

Нормата на натрупване на отпадъци на човек от населението в общината през последните години е в допустимите референтни стойности и под средните нива за Област Шумен и за страната. Населението на общината намалява с 1,24 %, но годишната норма на натрупване на отпадъци на човек за периода 2015-2020 г. се увеличава от 197 до 231 кг./жител/годишно. Това се дължи на различни сезонни характеристики, на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлените предприятия, търговски обекти и заведения. За редуциране обема на депонираните количества е препоръчително цялостно подобряване на системата за сметосъбиране и сметоизвозване в общината, увеличаване дела на разделно събраните рециклируеми отпадъци, разширяване на фамилното компостиране на зелените и био-разградими отпадъци, осигуряване на възможности за отделно събиране и извозване на отпадъците от твърдо гориво през отоплителния сезон, на строителните отпадъци при текущи и основни ремонти и други мерки.

Градинските отпадъци са с най-голям относителен дял (21,42%), в морфологичния състав на генерираните в Община Смядово отпадъци, следват ги отпадъците от пластмаса (17,72%), инертни материали, в т.ч. пръст, пепел и сгурия (11,37%), хартия (8,36%), хранителни (7,65%). Посочените видове формират близо 67% от всички отпадъци в общината.

Висок е процентът на биоразградимите отпадъци - градински, дървесни, хранителни и хартиени отпадъци, които съставляват 42,46% от морфологичния състав, след преразпределението на фракция „други“ този процент може да достигне до 47%.

В контейнерите за смесен битов отпадък се изхвърлят значителни количества пръст, пепел, сгурия, които допринасят за „омърсяване и омокряне“ на пробите и довеждат до невъзможност да се идентифицира произхода на отпадъка. Този вид отпадъци, причислен към т.нар. фракция „други“ съставлява 4,80% от смесения битов отпадък, изследван по време на четирисезонния морфологичен анализ.

Наблюдават се сезонните разлики в количествата на хранителните, градински и „други“ отпадъци. Най-висок относителен дял на градински и хранителни отпадъци има през сезон „есен“. Значителен ръст бележи фракция „други“ през зимния сезон, заради отпадъците от отопление с твърдо гориво.

Не са въведени практики за повторно използване на отпадъците. Не е въведено домашното компостиране и ефективно разделяне и оползотворяване на биоразградими битови отпадъци.

Отпадъци от опаковки

- В общината има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки - хартия, пластмаса, стъкло и метал, съгласно сключен договор с „Булекопак“ АД за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъци от опаковки.

- Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки в две населени места: град Смядово и с. Янково с обхванато население 4149 жители или 73% от общото население на общината;

- Много е ниска ефективността на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки и минимални количества на събраните отпадъци от опаковки, предадени за рециклиране, което води до висок относителен дял на депонираните на регионалното депо рециклируеми отпадъци. За периода 2015-2020г. в Община Смядово са събрани разделно общо 156,16 тона отпадъци, от които отделени за рециклирани са 42,9 тона.

- Ниска степен на заинтересованост от страна на населението, поради което е необходимо осъществяване на информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъци.

- Предприемане на мерки, свързани с осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;

- Въвеждане на стимули за гражданите и юридическите лица за активно участие в организираните от общината системи за разделно събиране на отпадъците.

- Количествата на смесените битови отпадъци, които се генерират от територията на община Смядово, могат допълнително да се намалят, чрез отделяне на количествата рециклируемите компоненти от смесения отпадъчен поток чрез системи за разделно събиране, поради което е необходимо е да се търсят други методи и подходи за увеличаване събираемостта на отпадъците от опаковки, подлежащи на рециклиране.

- Необходимо е разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците от хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло (включително от опаковки) в административни сгради, търговски обекти и в повече населени места. Икономически инструмент, който би могъл да доведе до разширяване на разделното събиране е въвеждане на стимули от такса битови отпадъци за граждани и фирми, които се включват в системите за разделно събиране на отпадъците, в т.ч. от опаковки от хартия и картон, пластмаса и стъкло.

Биоразградими отпадъци

- Висок е процентът на биоразградимите отпадъци - градински, дървесни, хранителни и хартиени отпадъци съставляват 42,46% от морфологичния състав, след преразпределението на фракция „други“ този процент може да достигне до 47%.

- Градинските отпадъци са с най-голям относителен дял (21,42%), в морфологичния състав на генерираните в Община Смядово отпадъци, следват ги отпадъците от пластмаса (17,72%), хартия (8,36%) и хранителни отпадъци (7,65%).

- Съществува ясно изразена сезонна зависимост на генерираните и депонирани количества биоразградими отпадъци. Най-висок е процента им през сезони - лято, есен и най-нисък през зимата.

- От поддържане на обществени зелени площи - паркове и градини с обща площ около 47 дка се генерират 94,14 тона биоотпадъци средно на година.

- Необходимо е системно проучване на морфологичния състав на отпадъците, което да позволи идентифициране на съществуващите тенденции и избиране на специфичен подход за общината, свързан с разделното събиране и други дейности по управление на отпадъците.

В Община Смядово има добри предпоставки за въвеждане на разделно събиране на отпадъци с биологичен произход и съответното им оползотворяване, напр. чрез компостиране - храна, хартия, картон, дърво и градински.

Бъдещите планове на община Смядово, относно управлението на биоразградимите отпадъците са:

1. да участва в съвместен проект към Регионалното сдружение за управление на отпадъци за изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци;
2. безвъзмездно предоставяне на домакинствата, компостери за зелени и други биоотпадъци за домашно компостиране;
3. събиране на биоразградимите отпадъци в предназначени кафяви контейнери и предаването им към инсталация за механично – биологично третиране;

СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

- Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят регулярно при текущи и основни ремонти в домакинствата, но конкретни данни за количествата и състава им няма.

- Отпадъците от строителство и ремонти - камъни, тухли, бетон, гипс и др. заемат 1,70 % относителен дял в морфологичния състав на отпадъците в Община Смядово.

- Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища.

- Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места.

- За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, няма форма, по която да бъдат контролирани.

- Сериозен проблем за Община Смядово е изхвърлянето на строителни отпадъци, образувани от ремонтна дейност от домакинствата в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

- При изпълнение на строителни дейности изпълнителите на строителството се насочват да извозват строителните отпадъци до най-близкото регламентирано място за депониране на строителни отпадъци в област Шумен, поради липса на такова на територията на гр. Смядово.

- Община Смядово е обособила терен за временно събиране на строителни отпадъци и земни маси на територията на общината в ПИ с идентификатори 67708.307.391 и 67708.307.410 по кадастралната карта на град Смядово. Домакинствата могат да предават безвъзмездно на площадката строителни отпадъци, образувани от ремонтна им дейност в количество до 1 м³. Всички останали се приемат срещу заплащане, след представяне на разрешение за направление за транспортиране и приемане на земни маси и строителни отпадъци, издадено от кмета на общината или упълномощено от него длъжностно лице.

Отчитайки факта, че голяма част от сградният фонд в общината е амортизиран, пътната и улични мрежи се нуждаят от ремонти, можем да предположим, че новото строителство и обновяването ще продължи, като това неминуемо ще доведе до генериране на по-големи количества земни маси и строителни отпадъци. Необходимо е:

- Да се предприемат мерки за осигуряване селективното разделяне на отпадъците

на мястото на образуване, да се насърчава рециклирането и оползотворяването на СО, да се увеличава употребата на рециклирани строителни материали и да се намалява количеството за депониране на СО.

➤ Изграждането и функционирането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци, с цел тяхното оползотворяване на регионален принцип.

➤ Модернизиране на „Площадка за събиране на строителни отпадъци в гр. Смядово“, чрез изграждане на автоконтар и сграда – битовка, за нуждите на персонала;

➤ Осигуряване на съдове и техника за събиране и транспортиране на строителни отпадъци, образувани от ремонтни дейности от домакинствата.

ПРОИЗВОДСТВЕНИ И ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

В община Смядово в голяма степен са решени проблемите с управлението на производствените и опасни отпадъци. Тези отпадъци се събират и съхраняват разделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор. РИОСВ - Шумен извършва системни проверки за спазване изискванията на ЗУО за управление на производствените и опасни отпадъци. Необходима е добра комуникация с контролните органи при необходимост за предотвратяване рисковете за човешкото здраве и околната среда.

- Необходими са мерки за информиране на населението за опасностите за околната среда и повишаване на обществената заинтересованост за по широко участие в организираните мероприятия за предаване на опасни отпадъци от домакинствата. Разделното събиране на опасните битови отпадъци все още не е системно, а кампанийно. Поради това голяма част от тях все още се изхвърлят в контейнерите съвместно с неопасните битови и се извозват с тях за последващо третиране.

- Местната промишленост, която почти изцяло е лека е свързана с образуването на характерни за отрасъла производствени отпадъци, които са предимно неопасни.

- За периода 2019-2020 г., въпреки минималните количества събран опасен отпадък, най – голямо е количеството на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване – 0,42333 тона (423,33 кг.), следван от батерии и акумулатори с 0,04485 т. (44,85 кг.) и луминисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак – 0,02905 т. (29,05 кг.)

СПЕЦИФИЧНИ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми, текстил и обувки

- На територията на общината е организирана система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и е осигурена площадка за временно съхранение на ИУМПС излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС);

- На територията на общината не са организирани системи за събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми (ИУГ), опасни отпадъци от домакинствата и битови отпадъци от облекла и текстилни материали.

- Необходимо е усъвършенстване и разширяване на системите за разделно събиране на масоворазпространените отпадъци.

УТАЙКИ ОТ ПСОВ

На територията на Община Смядово няма изградена и работеща пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ). Изготвен е „Технически проект за изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води гр. Смядово и довеждаща инфраструктура – ел. захранване, довеждащ път, довеждащ водопровод и довеждащ колектор“, който предвижда механично обезводняване на стабилизираната утайка и третиране, съгласно одобрения план за управление на утайките разработен съгласно действащото законодателство.

III. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е обективно следствие от извършените ситуационни анализи на съществуващото състояние и практики и изхожда от идеята за разделянето на обекта на анализ – управлението на отпадъците, от средата, в която той функционира. Обектът на анализ се разглежда откъм неговите „силни страни“ и „слаби страни“. Средата, в която функционира управлението на отпадъците в общината, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силни страни.

Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни.

Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи.

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Силни страни	Слаби страни
1 Система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване обхваща всички населени места на община Смядово.	1 Липса на ефективна система за разделно събиране и оползотворяване на строителните и биоразградимите отпадъци.
2 Въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в град Смядово и с.Янково, Община Смядово.	2 Нерекултивирано общинско депо за ТБО.
3 Приета нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво.	3 Периодично образуване на нерегламентирани замърсявания.
4 Разработен четирисезонен морфологичен анализ на битовите отпадъци генерирани на територията на община Смядово.	4 Недостатъчна ангажираност на жителите за спазване на изискванията за регламентирано изхвърляне на отпадъци.
5 Самостоятелно организирани услуги по	5 Сравнително високи разходи за транспортиране, сепариране и депониране на отпадъците.

<p>сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците с общинско предприятие и завишен контрол.</p> <p>6 Разработени програми и планове, които се фокусират върху бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми по управление на отпадъците.</p>	<p>6 Приходите от такса битови отпадъци, непокриват действително извършения разход.</p> <p>7 Ниска социална поносимост към увеличаване на таксите за отпадъци.</p> <p>8 Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците.</p>
Възможности	Заплахи
<p>1 Внедряване на нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на различни видове отпадъци.</p> <p>2 Промяна на обществените нагласи за намаляване образуването и ефективно управление на отпадъците.</p> <p>3 Въвеждане на механизми за облекчения от такса битови отпадъци за граждани, които разделно събират отпадъците.</p> <p>4 Засилен институционален и граждански контрол за предотвратяване нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.</p> <p>5 Пълноценно използване на различни финансови инструменти, фондове и програми в областта на управлението на отпадъците.</p> <p>6 Механизми за включване на обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците – публични обсъждания, информация чрез медии и интернет.</p> <p>7 Въвеждане на практики за повторно използване на продуктите и предотвратяване образуването на отпадъци.</p> <p>8 Въвеждане на домашното компостиране и ефективно разделяне и оползотворяване на биоразградими битови отпадъци</p>	<p>1 Повишаване на такса битови отпадъци за населението, съобразно промени в законодателството на ЕС.</p> <p>2 Намаляваща държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на управление на отпадъците.</p> <p>3 Налагане на санкции на местната власт при неспазване изискванията на нормативната уредба в сферата на управление на отпадъците.</p> <p>4 Невъзможност на нискодоходните групи от населението да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението на отпадъците.</p> <p>5 Увеличаващи се разходи за дейностите за сметосъбиране и депониране на отпадъците.</p>

IV. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Генералната цел на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Смядово е:

Изграждане на ефективна и устойчива система за управление на отпадъците в община Смядово, предлагаща икономически достъпни и качествени услуги за населението, в съответствие с екологичното законодателство, Националната политика по управление на отпадъците и стратегията за развитие на общината.

Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. (НПУО) и включва следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

Стратегическа цел 4: Включване на обществеността в управлението на отпадъците.

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели, които са пряко съотносими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, оперативните могат да бъдат краткосрочни и средносрочни.

Общинската програма поставя следните оперативни/специфични цели за управлението на отпадъците в община Смядово за периода 2021-2028 г. :

ОЦ 1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;

ОЦ 2: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците;

ОЦ 3: Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци;

ОЦ 4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общинската администрация за управление на отпадъците;

ОЦ 5: Участие на обществеността при прилагане на йерархията на управление на отпадъците.

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на програмата, е заложено да се изпълни определен набор от дейности, които са обособени в подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи, чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното постигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., общинската програма за управление на отпадъците на Община Смядово, включва следните стратегически цели и подпрограми за постигане на всяка от тези цели:

Таблица №8: Стратегически, оперативни цели и подпрограми в Програмата за управление на отпадъците на община Смядово 2021 - 2028 г.

Стратегически цели	Оперативни цели	Програма
<p>Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване</p>	<p>ОЦ1: Предотвратяване образуването на отпадъци</p>	<ul style="list-style-type: none"> Програма за предотвратяване образуването на отпадъците с Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци.
<p>Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци</p>	<p>ОЦ2: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците</p>	<ul style="list-style-type: none"> Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци (МРО) Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
<p>Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци</p>	<p>ОЦ3: Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци. ОЦ4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общинската администрация за управление на отпадъците</p>	<ul style="list-style-type: none"> Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Подпрограма за подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
<p>Стратегическа цел 4: Включване на обществеността в управлението на отпадъците</p>	<p>ОЦ5: Участие на обществеността при прилагане на йерархията на управление на отпадъците</p>	<ul style="list-style-type: none"> Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

В началото на всяка подпрограма, преди представянето в табличен формат на мерките/дейностите, резултатите от тях и т.н. е направено кратко представяне на подпрограмата, в което са изложени: какви са националните цели и посока на развитие в

разглежданата област; най-важните резултати, които общината е постигнала до момента и които ще надгражда; най-важните изводи и препоръки от анализите, съотнесими към подпрограмата; ключовите резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата и ще спомогнат за достигането на съответната стратегическа цел на програмата за управление на отпадъците; наличието на други дейности и мерки, включени в други подпрограми на общинската програма за управление на отпадъците, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на подпрограмата.

Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни - „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др. Инвестиционните проекти и възможностите на финансиране на определените стратегически цели в програмата и мерките в плана за действие са представени в тази глава. За изготвяне на *Инвестиционната програма* се вземат в предвид възможностите на общината за финансиране на дейностите по управление на отпадъците. Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на незаконни сметища се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци“. Осигуряването на финансови средства за големи инвестиционни проекти в областта на управлението на отпадъците, ще се търсят чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС, чрез Оперативните програми или други финансиращи организации. Инвестиции, свързани с проекти, като например за въвеждане на фамилно компостиране и други малки проекти с образователна цел биха могли да се финансират от ПУДООС. През плановия период, ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на Публично-частно партньорство по отношение изграждане на инфраструктура за събиране и оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране на регионален принцип.

Инвестициите, които попадат в меката част на програмата, за разпространение на информационни материали, провеждане на кампании, обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци. Някои от дейностите в плана за действие не изискват наличен финансов ресурс, като въвеждане на нормативни изисквания чрез изменения и допълнения на местната нормативна уредба, което ще се осъществи чрез наличния административен капацитет.

Неинвестиционните мерки включват дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ, МЕРКИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ

Планът за действие съдържа мерките, които трябва да се предприемат за постигане на поставените цели в сферата на управление на отпадъците. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране.

Следва да се отбележи, че финансовите ресурси, с които разполага Община Смядово са ограничени, подкрепата от националните институции е недостатъчна и в случай на недостиг на средства може да се ревизира изпълнението на някои от представените по-долу мерки.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ.1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.

1.1. Програма с мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.

Предотвратяването на образуването на отпадъци има ключова роля за постигане на генерална цел и е основен приоритет. За постигането на този приоритет Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

⇒ Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда. Поради това е важно държавите-членки на ЕС да предприемат подходящи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, да наблюдават и оценяват напредъка в прилагането на такива мерки. Като част от тези мерки държавите-членки следва да подпомагат иновативни модели на производство, търговия и потребление, които намаляват наличието на опасни вещества в материалите и продуктите, които насърчават увеличаването на продължителността на живота на продуктите и повторната им употреба, включително чрез създаване и подкрепа на мрежи за повторна употреба и за ремонт и схемите за обратно изкупуване и връщане за повторно пълнене, както и като стимулират повторното производство, обновяването и, по целесъобразност, повторната употреба на продуктите и платформите за споделяне;

⇒ Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО). Държавите-членки следва да предприемат мерки, за да осведомят потребителите за този принос и да ги насърчават да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност. Като част от мерките за намаляване на образуването на отпадъци, държавите членки следва да включат постоянни комуникационни и образователни инициативи за повишаване на осведомеността по въпросите на предотвратяването на образуването на отпадъци и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, поставянето на количествени цели и, по целесъобразност, предоставянето на подходящи икономически стимули за производителите;

⇒ Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи, чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028г. е втората за страната програма. Предвид високия приоритет на предотвратяването на хранителните отпадъци на глобално ниво и изискванията на Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, към настоящата програма се разработи отделна подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителните отпадъци, която следва стъпките на разработване и философията на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците. Ето защо специфичните предизвикателства и мерки, отнасящи се до предотвратяване на хранителните отпадъци не се разглеждат в настоящата програма

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО въвежда йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите и кръгова икономика, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци.
- б) Подготовка за повторна употреба.
- в) Рециклиране.
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия.
- д) Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите-членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло. Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в Член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”

Имайки предвид съдържанието, дадено в определението на предотвратяването на отпадъците и високите екологични цели, които се поставят, мотото на предходната и на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците е: **„Най-ползният отпадък е този, който въобще не е възникнал!“**.

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в РДО е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай - да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието „подготовка за повторна употреба“, за което определението е следното „проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“.

Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистват и претapiцират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба. Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред страните-членки, като право да отчитат тези количества за рециклирани има държавата от които са събрани съответните отпадъци, а не в държавата, в която са преминали операцията „подготовка за повторна употреба“.

Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред страните-членки, като право да отчитат тези количества за рециклирани има държавата, от които са събрани съответните отпадъци, а не в държавата, в която са преминали операцията „подготовка за повторна употреба“ .

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 г. относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и замърсяването на морската околна среда.

Директивата поставя редица задължава за страните-членки, в т.ч:

- до 2026 г. да постигнат измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. До 3 юли 2021 г. държавите-членки трябва да изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично;

- считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др

Участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Основните участници в тези процеси са:

Държава

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си, съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци, да предвиди програми за финансово подпомагане прилагането на мерки за предотвратяване на отпадъците на всички нива, да въведе административно-регулаторни мерки, с които да се облекчи даряването на продукти, които биха се превърнали в отпадъци и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата трябва да прилага мерки за планиране като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО, чрез които мерки могат да се предписват мерки по предотвратяване на отпадъците, когато е приложимо.

Общини

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и

третиране на отпадъците изисква сериозни финансови ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

Икономически и научни организации

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

Неправителствени организации

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

Домакинства

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки. Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, да вложи повече усилия и време за намаляване на отпадъците. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие събирането, транспортирането и третирането на отпадъците.

Икономическите ползи от намаляването на отпадъците са значими. За общините то води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и задълженията на общините да постигнат определени количествени цели, разходите за управление на отпадъците отнемат значителен ресурс от бюджета на общината. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки.

Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, да вложи

повече усилия и време за намаляване на отпадъците. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

Европейски документи, адресиращи въпросите за ПОО

Редица са политическите и законодателни актове, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, например:

- ***Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване***
Политиката на ЕС в тази област се въвеждат чрез Директива (ЕС) 2015/720 от 29 април 2015 година по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване. Директивата изисква държавите-членки да предприемат необходимите мерки за постигане на трайно намаление в потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване на своята територия, което води до предотвратяване на отпадъците. Мерките, предприети от държавите-членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно: а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло; б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31 декември 2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.

- ***Намаляване на потреблението на пластмасови продукти за еднократна употреба.***

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци и замърсяването на морската околна среда.

Директивата поставя редица задължава за страните-членки, в т.ч:

а) до 2026 г. да постигнат измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. До 3 юли 2021 г. държавите-членки трябва да изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично.

б) считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.

- ***Специфични ключови мерки, препоръчани на страните-членки, съгласно Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците***

а) да насърчават проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;

б) да набележат продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират. В тази връзка Комисията изготвя и актуализира списък на тези суровини (последният списък е от 2020 г.). Този списък, обаче, не изключва възможността държавите-членки да предприемат мерки по отношение на други суровини, считани за важни за съответната национална икономика. Те следва също така да включват в плановете си за управление на отпадъците целесъобразни на национално равнище мерки относно предотвратяването, събирането, сортирането и оползотворяването на отпадъци, съдържащи значително количество от тези суровини. Мерките следва да бъдат включени в плановете за управление на отпадъците при първото им актуализиране след влизането в сила на Директивата (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018г.

с) да насърчава повторната употреба на продукти и създаването на системи за популяризиране на дейностите по ремонт с цел повторна употреба, включително и по-специално на електроуреди, текстил, мебели, опаковки, обувки и др.;

д) да разработват и провеждат информационни кампании за повишаване на осведомеността относно предотвратяването на отпадъци;

е) да се насърчава намаляването на образуването на отпадъци, които не са пригодни за подготовка за повторна употреба или рециклиране (като например сгурия и пепел от изгарянето на дърва и въглища за битово отопление).

• **Мониторинг и оценка на прилагането на мерките относно повторната употреба на отпадъците.**

Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците изисква ЕК да приеме актове за изпълнение за определяне на показатели за измерване на общия напредък в прилагането на мерките за предотвратяване на отпадъци и да приеме акт за изпълнение за въвеждането на обща методика за докладване относно повторната употреба на продуктите. Това означава, че страните – членки следва да проектират и организират информационните си системи в областта на управление на отпадъците по начин, който да прилага общата методика за докладване.

Предвижда се приемане на законодателство в изпълнение на промишлената стратегия на ЕС и плана за действие за кръговата икономика, което да доведе до намаляване образуването на отпадъци в страните-членки, като например относно:

• **Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС.** Очаква се ЕК да предложи законодателство в областта на политиката за устойчиви продукти, за да гарантира, че продуктите на пазара на ЕС са проектирани така, че да издържат по-дълго, по-лесни са за повторна употреба, ремонт и рециклиране и включват възможно най-много рециклирани материали, а не първични суровини. Еднократната употреба ще бъде допълнително ограничена, преждевременното излизане от употреба ще бъде поставено под контрол, а унищожаването на непродадените дълготрайни стоки ще бъде забранено.

• **Повече права за потребителите.** Потребителите да имат достъп до надеждна информация по въпроси като възможностите за ремонт и трайността на продуктите, за да могат да взимат устойчиви от екологична гледна точка решения и да могат да се възползват от истинско „право на ремонт“.

1.1.1. Цели и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци за периода 2021 – 2028 г.:

Закона за управление на отпадъците изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план за управление на отпадъците. Съгласно изискването за съответствие на структура и съдържание, общинските програми за управление на отпадъците също трябва да съдържат програма за предотвратяване образуването на отпадъци. Именно в изпълнение на това изискване на ЗУО, община Смядово разработи настоящата Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО), като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците до 2028 г.

Целите на подпрограмата съответстват на генералната стратегическа цел на страната към изграждане на общество и бизнес, които не генерират отпадъци, и на националните цели за предотвратяване на отпадъците

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране, производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в Община Смядово са посочените по-долу мерки. За всяка мярка са представени нейната същност, досегашно прилагане и планирани действия в настоящата подпрограма по всяка мярка.

• **Мярка: Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите**

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на общински програми за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно българското законодателство, кметът на общината разработва *Програма за управление на отпадъците* за периода 2021-2028 г. Кметовете на няколко общини, ако те са включени в регионално сдружение, могат да разработят и Програма за съответния регион.
- Прилагане на икономически мерки.
- Дейности по компостиране на място.

Компостирането е най-практичният и удобен начин да се третират органичните отпадъци в райони с еднофамилни къщи. Компостирането, което е собствения начин на природата за рециклиране, представлява контролирано разграждане на органични материали като листа, клонки, окосена трева и растителни хранителни отпадъци. Компостът е продукт за подобряване на почвата, който е резултат от правилното компостиране. Компостирането може да бъде по-лесно и по-евтино, отколкото поставянето на тези отпадъци в чували, или транспортирането им до претоварни станции или до контейнерите на централизираната система за събиране на отпадъци. Компостът също така подобрява почвата и отглежданите на нея растения. В селата обикновено има градини, ливади, дървета, храсти, или дори саксии за засаждане на растения и домашно приготвеният компост е много полезен. Всички органични отпадъци могат да се компостират. От всички „зелени“ отпадъци - отпадъци от

дворове, като паднали листа, окосена трева, плевели и останки от градински растения, също и хранителни отпадъци, може да се получи отличен компост. Дървесните отпадъци от дворове могат да бъдат насечени и нарязани до размера на дърва за горене в печка или камина или да бъдат раздробени чрез шредер до дървесни стърготини или малки парченца. Когато се поставят около засадени растения или за настилка на пътеки, те накрая ще бъдат биоразградени и ще се превърнат в компост. Компостирането може да се практикува в повечето дворове в изработени в домашни условия или фабрично произведени съдове за компостиране или просто на открити купове (в някои населени места има изискване за затворени съдове). Фирми, училища и други предприятия може също лесно да компостират отпадъците си. Изработените в домашни условия съдове могат да бъдат направени от дървесни отпадъци, тел, снегозадържащи съоръжения или дори стари кофи за боклук (с дупки, пробити в страни и отдолу). Фабрично произведените съдове включват такива със система за обръщане, рамки, конусообразни и съдове с голям обем.

В изготвените сценарии е включено населението, което прилага домашно компостиране. Броят на необходимите компостери е определен при допускане, че един компостер обслужва едно домакинство в съответния регион. Средното количество компостирани биотпадъци от един компостер е от 150 кг/г.

С въвеждането на допълнителни плащания (екотакси, данъци, концесионни възнаграждения и пр.) за ползване на природни ресурси, се цели намаляване на количеството на използваните ресурси в производството и по този начин и намаляване на количеството на отпадъците, които биха възникнали.

Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има съществен принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите. Повече от 700 централни, областни и общински структури, включително и Община Смядово преминават към изцяло електронен документооборот помежду си. Мярката, заложена в законодателството, ще доведе до 6-кратно увеличение на ефективността на административния обмен. На годишна база се спестяват повече от 100 тона хартия годишно, значително намаляват разходите за закупуването ѝ, както и за печатни консумативи, куриерски услуги и др., намаляват се административната тежест за гражданите, бизнеса и за самите администрации

Наред с това, общината може да насърчава екологосъобразно поведение на гражданите и юридическите лица, чрез подходящи икономически стимули. Например въвеждане на по-ниски ставки на годишния патентен данък по ЗМДТ за еднолични търговци и предприемачи, чиято дейност води до повторна употреба на дадени продукти (услуги за ремонт на дрехи, обувки, мебели, велосипеди, електрическо и електронно оборудване). Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност и използване на тези услуги от по-широк кръг потребители.

Тъй като трудно може да се измери точният ефект на количественото и качествено предотвратяване на отпадъци, постигнато в резултат на прилагането на тази мярка, **подходящ индикатор за нейния успех може да бъдат стойностни показатели като например:** брой разработени програми за ПО, брой изпълнени мерки от общинската програма за ПО, брой и/или стойност на въведените допълнителни екоплащания или икономически стимули, брой семейства въвели компостиране на място.

• **Мярка: Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители**

Предотвратяването на образуване на отпадъци и свързаното с това намаляване на количеството генерирани отпадъци може да е успешно само при участие на широката общественост. За целта е необходимо повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците. Най-често пречка за по-активно участие на населението в дейности, свързани с генериране и разделно събиране на отпадъците, се явяват липсата на ясна представа у жителите колко струва на общината управление на отпадъците и за какво и защо се изразходват средствата и на познания, относно ползите от предотвратяването на отпадъци и техниките за прилагането му. Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъците, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури, интернет сайтове и пр.

Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед предотвратяване на отпадъците и намаляване на тяхното количество. Приоритет на кампаниите е предотвратяване на биоотпадъците и отпадъци от опаковки, включително:

- намаляване образуване на хранителни отпадъци;
- намаляване на използването на пластмасови и метални опаковки;
- намаляване на опаковките на течности;
- намаляване употребата на хартия и картон;
- насърчаване използването на съдове и прибори за многократна употреба от хотели, ресторанти, заведения за обществено хранене и кетъринг компании;
- насърчаване на повторната употреба/поправка.

Провежданите кампании са насочени както към обществеността като цяло, така и към специфични целеви групи. Приоритет е включване на темата в класните и извънкласните дейности на училищата на територията на общината.

Ежегодно през м. ноември по време на „Европейската седмица на предотвратяване на отпадъци“, общината ще провежда специални инициативи и масови прояви в училищата и сред други целеви групи, за повишаване на обществената информираност и съзнание за екологосъобразно отношение към ресурсите и необходимостта от предотвратяване на отпадъците.

***Индикатори:** Брой проведени информационни кампании и обучения.*

• **Мярка: „Зелени обществени поръчки,„**

Зелените обществени поръчки са регулаторен инструмент за предотвратяване на отпадъците. Те се дефинират като “процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни.

Европейската Комисия препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин ще се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Европейската

комисия разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществени поръчки, при възлагането им, офертите може да са или на база най-ниска цена, или на база „икономически най-изгодна“ оферта, като при втория начин се вземат предвид и други критерии за възлагане, в допълнение на цената. Тъй като критерият „икономически най - изгодна оферта“ винаги се състои от два или повече подкритерия, те могат да включват екологични критерии. Настоящата програма предвижда провеждане на обучение на служители от звената за обществени поръчки на общинска администрация относно "зелени обществени поръчки", включително разработване на детайлни методически указания и примерни тържни документи. Целта на тази мярка е към 2028 г. поне 10% от проведените от Община Смядово обществени поръчки да са "зелени“

***Индикатори:** Брой и/или стойност на „зелени“ обществени поръчки, брой обучени служители.*

1.1.2. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел: 1	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване
Оперативна/и цел/и:	Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци
Текущи индикатори	Количество образувани битови отпадъци в тон за година – 1376,90 тона за година; Норма на натрупване на битови отпадъци в община Смядово през 2020 г. – 229 кг/ж/год.
Целеви индикатори	Количество образувани битови отпадъци в тон за година – 1047,62 т.; Норма на натрупване на битови отпадъци в община Смядово през 2028 г. – 198 кг/ж/г

Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Използване на мерки за планиране или други икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите	1.1. Разработване на Програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки за предотвратяване на отпадъци /ПО/	8 700	Отчисления по чл.64 от ЗУО	2028	Одобрена от Общински съвет Програма за управление на отпадъците на община	Подготовка и съгласуване на 1 брой Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Разработена и приета 1 брой Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Община	Обществеността и всички заинтересовани страни, които участват в консултациите при разработването на програмата.
	1.2. Извършване на мониторинг за изпълнение на мерките за ПОО заложен в програмата	-	-	2021-2028	Предотвратени битови отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Ежегодно - брой изпълнени/ в процес на изпълнение мерки	През 2028 г. в стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител“ е по-малка от стойността на същия показател през 2021 г.	Еколог	-
	1.3. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови	-	-	2021-2028	Осигурен данъчен стимул за домакинствата	Промени в размера на такса „Битови отпадъци” към	Брой домакинства получили данъчен стимул	Общински съвет	Община

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

	отпадъци” за домакинствата, които прилагат домашно компостиране и прилагат разделно събиране и предаване					Наредба за реда за определяне и събиране на местните такси	за такса „Битови отпадъци” за домашно компостиране и разделно събиране на отпадъци		
2. Предотвратяване образуването на отпадъци	2.1 Шредирание и раздробяване на градински отпадъци на мястото на образуването им	30 000	ОПОС 2014-2020“	2021-2028	Осигуряване на домакинствата безплатна услуга за раздробяване на градински отпадъци на мястото на образуването им	Приложена добра практика за шредирание и раздробяване на градински и зелени отпадъци	Брой домакинства, възползвали се от услугата; Брой предоставени услуги за раздробяване на градински отпадъци на мястото на образуването им	Община	Домакинства, общинско предприятие ЧОБ и О
	2.2 Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.	35 000	Общински бюджет ПОС 2021-2027г. Безлихвен заем ПУДООС Отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028 г	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата.	Брой закупени компостери за фамилно компостиране; Брой домакинства, обхванати в системата за фамилно компостиране.	Община	Домакинства
	2.3. Изграждане на център за поправка и повторна употреба на отпадъци.	250 000	ОПОС 2014-2020	2021-2028	Изграден център за поправка и повторна употреба	Изграден център за поправка и повторна употреба	Брой създаден център за поправка и повторна употреба; Брой извършени ремонта и	Община	Домакинства

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

							възстановени вещи, уреди и машини за повторна употреба		
	2.4 Събиране на стари дрехи и текстил	30 000	Общински бюджет ОПОС 2014-2020	2021-2028	Закупуване на контейнери за събиране на текстил.	Брой закупени контейнери, организирани кампании и създаване на пункта за обработка и повторна употреба	Брой закупени и поставени контейнери; Брой организирани кампании; Количество събрани текстилни отпадъци	Община	Домакинства, потребители на социални услуги
	2.5. Изграждане на център за размяна на ненужни вещи“	20 000	Общински бюджет ОПОС 2014-2020	2021-2028	Създаване на център за размяна на ненужни вещи	Създаден център за размяна на ненужни вещи	Количество събрани книги, хартия, дрехи, техника, посуда и др.	Община	Домакинства, общинско предприятие ЧОБ и О
3. Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	3.1. Изготвяне на годишен план за действие, относно кампании за предотвратяване на отпадъците	-	-	2021-2028	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Изготвени годишни планове	До 2028 г. изготвени 3 годишни планове за действие	Еколог	Детски градини, училища, клубове
	3.2. Провеждане на кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО		Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО, Оперативни програми	2017-2020	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	До 2020 г. проведени минимум 3 информационни кампании	Еколог	Детски градини, училища, клубове
4. Зелени обществени поръчки	4.1.Обучение, относно „зелени обществени поръчки” на служител/и от общинската администрация		Общински бюджет	2021-2028	Служител/и на Общината са преминали обучения за “зелени“ обществени поръчки	Брой обучени служители	Брой „зелени“ обществени поръчки към края на 2028 г.	Кмет	

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

	4.2. Разработване на детайлни методически указания и примерни тръжни документи за „зелени“ поръчки		Общински бюджет	2021-2028	Служител/и на Общината са преминали обучения за “зелени“ обществени поръчки	Разработени 1 брой методически указания и примерни тръжни документи	Брой „зелени“ обществени поръчки към края на 2028 г.	Еколог/ Юрист	
--	--	--	-----------------	-----------	---	---	--	------------------	--

1.2. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).

- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.

- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в член 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

- а) фуражи*
- б) живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека*
- в) растения преди прибиране на реколтата*
- г) медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета*
- д) козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23)*
- е) тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24)*
- ж) наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.*
- з) остатъчни вещества и замърсители.“*

По отношение количествата на хранителните отпадъци все още няма отделна статистика. За тях може да се направи извод от морфологичния състав на отпадъците в общината. Съгласно данните за процентното съдържание на отделните фракции, те представляват 7,65 % от общото количество на образуваните смесени битови отпадъци или около 130,44 т/г.

Настоящата Програма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021 - 2028 г. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

1.2.1. Цели и мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

Основните предизвикателства, с които Община Смядово, трябва да се справи, за да осигури цялостна политика по предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, могат да се идентифицират по следния начин:

- събиране на информация за количествата образувани хранителни отпадъци от бита;
- идентифициране на заинтересованите страни на всички етапи от хранителната верига;
- повишаване информираността на населението;
- осигуряване на необходимото финансиране за осъществяване на посочените мерки в плана за действие към програмата.

1.2.2. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел: 1	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване
Оперативна/и цел/и:	Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци
Текущи индикатори	Намаляване с 25 % хранителни отпадъци в Община Смядово през 2025 г.
Целеви индикатори	Намаляване наполовина на хранителните отпадъци до 2030 г.

Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	1.1 Разработване на програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци		Общински бюджет	12/2021		Брой програми за управление на отпадъците		Общински съвет	Община
	1.2. Мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци	10 000	Общински бюджет	2028		Ежегодно - % изпълнени/ в процес на изпълнение мерки	Всички мерки за ПОХО, включени в Програмата са изпълнени до края на 2028 г.	Община	
	1.3. Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци в т.ч. относно значението на „Най-добър до“ и „Годен до“ на търговските хранителни продукти.	20 000	Средства от отчисленията по чл. 64 от ЗУО Спонсорство от партньори	2021-2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните отпадъци	Брой проведени мероприятия, брой участници	Проведени най-малко 4 информационни кампании	Еколог	
	1.4 Предприемане на мерки за предотвратяване на хранителни	30 000	Бюджет на юридически	2021-2028	Предотвратени хранителни	Предотвратени хранителни	До 2028 г. са изпълнени	Кмет	

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

отпадъци		лица Общински бюджет		отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	всички мерки за ПО на хранителните отпадъци от общините		
1.5 Подготовка и реализиране на проект за предотвратяване на хранителните отпадъци	300 000	ПОС 2021-2027 Отчисления по чл. 64 от ЗУО Общински бюджет	2021-2028	Изпълнен проект за предотвратяван е на хранителните отпадъци и реализирани разпространени добри практики	Брой изпълнени мерки	Предотвратени отпадъци	Кмет	
1.6 Изготвяне на план за предотвратяване на хранителните отпадъци в общинските социални, здравни, образователни, други места, където се образуват хранителни отпадъци.	-	Общински бюджет Програми	12/2022 – за изготвянето на програмата 12/2028 – за прилагането й.	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена	Брой изпълнени мерки	Минимум 50% предотвратени хранителни отпадъци.	Кмет	

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

2.1. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Въвеждането на разделно събиране, при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събираните фракции. Прилагането на схеми за разделно събиране от една страна ще бъде организирано на база на принципа „**отговорност на производителите**”, като задължение на производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба, на които се образуват масово разпространени отпадъци, и плащащи продуктови такси на фирми по оползотворяване. От друга страна стои като задължение на общините да организират системи за разделно събиране на отпадъците.

Приоритет ще има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;
- биоразградими отпадъци от домакинствата, заведенията за обществено хранене и от поддръжка на обществени зелени площи;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло.
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло.
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Общите количества на отпадъците от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло и съответните цели за рециклиране са изчислени поотделно за всеки регион за управление на отпадъците и общо за страната.

Изпълнението на целите за рециклиране ще бъде осъществено чрез:

- Количества, събрани от системите за разделно събиране с контейнери, поставени от организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки и общините;
- Количества разделно събрани отпадъци от пунктове за вторични суровини и търговски обекти;

- Отпадъци, отделени в регионалните инсталации за сепариране на смесени битови отпадъци.

Отпадъци, събрани чрез системите за разделно събиране с контейнери

За прогнозиране на количествата на рециклируеми отпадъци от системите за разделно събиране с цветни контейнери са използвани данни от отчетите на организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки, като постигнатите резултати са преизчислени на годишна основа. Оценката за средното количество рециклируеми материали, събрани от системите за разделно събиране с контейнери за един жител средно за страната, е представено в следната таблица.

Табл.№9- Количествата на рециклируеми отпадъци от системите за разделно събиране

Материал	Количество (кг/жител/г.)
Хартия	0,8
Картон	1,2
Пластмаси	1
Стъкло	1,9
Метали	0,005

Целта е количествата разделно събрани отпадъци да нарастват през годините, като ще достигнат около 10 кг/жител през 2028 г.

Съобразно нормативната уредба, всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя” се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Община Смядово ще предприеме допълнителни действия в следните направления:

- Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадък.

- Предоставяне на информация за количествата разделно събрани и предадени за рециклиране битови отпадъци от всички юридически лица на територията на общината.

- Мерки, свързани с осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци.

- Въвеждане на стимули за гражданите и юридическите лица за активно участие в организираните от общината системи за разделно събиране на отпадъците.

Пряко отношение към постигане на оперативната цел на настоящата подпрограма имат и мерките от други подпрограми, свързани например с:

- Осъществяване на информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъци.

- След въвеждане на методиката на национално ниво и влизане в сила на националните нормативни изисквания за определяне на ТБО, където е възможно определянето и да е пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци.

- Внедряване на електронна информационна система за управление на отпадъците в общината, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. модул за разделно събрание и предадени за рециклиране, за проследяване на степента на постигане на целите и вземане на съответните управленски решения.
- Обучителни програми за поддържане и подобряване капацитета на администрацията и контролиращите служители на общината.
- Общи събрания на РСУО, обвързани с вземане на решения за подхода за изпълнение на целите на общините в РСУО и решения по други въпроси.

2.1.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА
РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ.

Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворените отпадъци
Оперативна/и цел/и:	<i>Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците</i>
Текущи индикатори	2025 г. - минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране;
Целеви индикатори	2025 г. намаляване на количеството на депонирани битови отпадъци най-малко до 50 на сто от общото им тегло. 2030 г. - мин. 60% от общото тегло на битовите отпадъци да са подготвени за повторна употреба и рециклиране;

Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1. Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло	1.1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадък	-	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки (ООООп)	2021-2028	Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Брой съдове за разделно събиране на отпадъци	Брой населени места и жители, обхванати в системата за разделно събиране на отпадъци	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Община Смядово
	1.2 Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци		ПОС 2021-2027	2022-2028	Изградени нови системи и разширени съществуващи системи за разделно събиране на битови отпадъци	Брой сключени договори; Брой приключен и договори.	Брой изградени нови системи; Брой разширени съществуващи системи	Организация по оползотворяване на отпадъци	Община
	1.3. Прилагане на финансови стимули към граждани прилагащи разделно събиране на отпадъци и предаващи за рециклиране битови отпадъци.	-	-	2021-2028	Осигурен данъчен стимул за домакинствата	Промени в размера на такса „Битови отпадъци” към Наредба за реда за определяне	Брой домакинства получили данъчен стимул за такса „Битови отпадъци” за разделно събиране на	Общински съвет	Община

						и събиране на местните такси	отпадъци		
1.4. Въвеждане на разделно събиране на хартиени, картонени, найлонови и пластмасови отпадъци в административни, държавни и обществени сгради.	-	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки (ООООп)	2021-2028	Разширена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	-	Брой административни, държавни и обществени сгради, обхванати в системата за разделно събиране на отпадъци	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Администрации	
1.5. Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и изхвърляне на отпадъците в организираната от общината система за разделно събиране на отпадъците	-	-	ежегодно	Изготвен доклад до кмета за резултатите от осъществения контрол	Брой извършени тематични проверки	Брой извършени тематични проверки	Еколог		
1.6.Ежегодно събиране и обработка на информация от ООп / фирми и др. юридически лица за количествата и видовете разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци	-	-	ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на нейната територията	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Количества разделно събрани отпадъци в кг/тон	Еколог		
1.7. Развитие на системата за събиране на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла електрически и електронни уреди и др./	25 000	Общински бюджет	2021-2028	Общината разполага с допълнителни възможности за разделно събиране и отчитане на рециклируеми отпадъци	Брой сключени договор с организации по оползотворяване	Количества събрани разделно масово разпространени опасни отпадъци	Еколог		

1.8 Широко информиране на населението за точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.		Общински бюджет	2021-2028	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които могат да бъдат предавани.	Брой публикации на интернет страницата с информация за местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци		Община	
1.9 Провеждане на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси.		Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Брой проведени информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци.		Община	Домакинствата
1.10 Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинските администрации, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки.		Общински бюджет	2021-2028	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки.	Брой представено оборудване	Техническото оборудване на повече спрямо предходната година.	Община	

	1.11 Прилагане на изискванията на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметките на общините		Общински бюджет	2028	Приложен е принципа „Замърсителят плаща“ по отношение определяне размера на такса битови отпадъци.			Община	
2. Достигане на националните цели и изискванията за биоразградимите отпадъци	2.1 Подготовка и реализация на проект на РСУО Шумен за изграждане на регионална инсталация за компостиране на зелените отпадъци	1000000 / След изготвяне на инвестиционен проект бюджетът ще бъде уточнен/	ОПОС, ПУДООС	2028	Осигурена регионална инфраструктура за компостиране на биоразградим и отпадъци	Брой изградени инсталации за компостиране	Изградена 1 брой компостираща инсталация Увеличаване дела на компостираните/оползотворените биотпадъци Намаляване на депонираните отпадъци	РСУО	Общини, Членове на РСУО
	2.2 Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци.	35 000	Общински бюджет ПОС 2021-2027г. Безлихвен заем ПУДООС Отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028 г	Предотвратен и зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата.	Брой закупени компостери за фамилно компостиране; Брой домакинства, обхванати в системата за фамилно компостиране.	Община	Домакинствата
	2.3. Разширяване на системата за разделно събиране на биоразградимите отпадъци, чрез закупуване на нови съдове за биоразградими отпадъци (подновяване на	30 000	ОПОС ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински	2022-2028	Закупени контейнери	Ежегодно - Брой закупени контейнери			

	амортизирани)		бюджет						
	2.4. Събиране на биоразградимите отпадъци в предназначени кафевидни контейнери и предаването им към инсталация за механично – биологично третиране	50 000	Общински бюджет	2021-2028	Осигурено е предаването на биоразградимите отпадъци в инсталация за мех.-биологично третиране.	Брой сключени договори.	Брой изградени нови системи;	Организация по оползотворяване на отпадъци	Община

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

2.2. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки. Инвестиционните мерки по програмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Анализите на строителните отпадъци, изготвени в процеса на разработването на НПУО 2021-2028 г., потвърдиха необходимостта от тези инсталации. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения. Реализацията на мерките и действията, включени в тази Програма, както и на част от планираните мерки, включени в други програми от НПУО 2021-2028 г., но допринасящи за изпълнение на целите и на настоящата програма, гарантира изпълнението на амбициозните цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради.

2.2.1 ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ
И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ.

Стратегическа цел: 2	<i>Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци</i>
Оперативна/и цел/и:	<i>Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците</i>
Текущи индикатори	Ежегодно отчитане на количествата рециклирани строителни материали, вложени в строежите, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали. Брой одобрени от Община Смядово инвестиционни проекти с включен План за управление на строителните отпадъци
Целеви индикатори	Количества рециклирани строителни материали, вложени в строежите. Брой одобрени инвестиционни проекти с включен План за управление на строителните отпадъци

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1.Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от строителните дейности	1.1. Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	-	-	2021-2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Количества рециклирани строителни материали	Община	Възложители на инвестиционни проекти

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	1.2. Стимулиране изграждането на мощности за рециклиране на строителните отпадъци	-	ПЧП, частни инвестиции	постоянен	Изградена инсталация за оползотворяване или система за раздробяване на строителни отпадъци	-	Брой инсталации	Частен бизнес	Община
	1.3. Модернизирване на „Площадка за събиране на строителни отпадъци в гр. Смядо	100 000	Общински бюджет ПУДООС, ПОС 2021-2027 ПРСР, ДБ	2021 - 2028	Изграждане на автокантар и сграда – битовка, за нуждите на персонала	-	Закупен е автокантар и изградена сграда за нуждите на персонала	Община	Граждани, общинско предприятие ЧОБ и О
	1.4 Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	80 000	Общински бюджет	2021-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци.	Брой изпълнени проекти за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци.	Количество разделно събирани и рециклирани строителни отпадъци	Община	Граждани, общинско предприятие ЧОБ и О
	1.5. Осигуряване на съдове и техника за събиране и транспортиране на строителни отпадъци, образувани от	200 000	ОПОС 2014-2020“	2021-2028	Осигурени са контейнери за събиране и извозване на строителни отпадъци, образувани от ремонтни	Брой закупени контейнери и техника	Количество разделно събирани и рециклирани строителни отпадъци	Община	Домакинства общинско предприятие ЧОБ и О

**Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.**

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	ремонтни дейности от домакинствата				дейности и техника, необходима за тяхното извозване				
	1.6 Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци.		Общински бюджет	2021-2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО, относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци.	Еколог	Възложители на инвестиционни проекти.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

2.3 Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространените отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци.

- Отпадъци от опаковки.
- ИУМПС.
- ИУЕЕО.
- Отпадъчни масла и нефтопродукти.
- Отпадъци от гуми.
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	До 2025 г.: 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75 До 2030 г.: 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на

	всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират.
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната.
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори
Отпадъци от текстил	До 2025 г.: 20% от теглото на образуваните отпадъци от текстил се събират разделно.

С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци до 2025 г. е необходимо в схемата да бъдат включени и този отпадъчен поток.

На територията на Община Смядово не са организирани системи, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), отпадъчни масла и нефтопродукти, опасни отпадъци от домакинствата и отпадъци от текстил.

През 2010 г. бе сключен Договор №71 от 12.07.2010 г. с организация по оползотворяване за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА). Поради изтичане срока на действие на същият, следва да предприемем действия за неговото актуализиране.

През 2017 г. Община Смядово сключи Договор за сътрудничество с ЕТ „Донка Стойкова“ с предмет: „Осигуряване и обслужване на площадка за временно съхранение на ИУМПС“. Договорът е в сила до 2022 г. След изтичане Община Смядово ще предприеме действия за неговото подновяване.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Отпращане на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отпадъчни масла и нефтопродукти и битови отпадъци от облекла и текстилни материали.

- Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.
- Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми.
- Провеждане на Дарителски кампании за събиране на дрехи, текстилни изделия и обувки за нуждаещите се граждани на Община Смядово.
- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на обекти, където могат да бъдат предавани ИУЕЕО.
- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местоположението на търговски обекти, в които гражданите, които притежават негодни за употреба портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори, могат да върнат НУБА на територията на търговския обект, в който се предлагат батерии и акумулатори от същия вид, без да е необходимо да закупуват нови.
- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на възможностите и начина за обратно безплатно приемане на ИУГ от гражданите в търговски обекти и места за смяна на ИУГ на територията на общината.

2.3.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Увеличаване на количествата на събрани МРО и подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците	1.1. Отправяне на предложение за сътрудничество до всички ООп, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отпадъчни масла и нефтопродукти, битови отпадъци от текстил и кожа	-	Общински бюджет	2021-2028	Общината е осигурила допълнителни количества предадени за рециклиране отпадъци	Етапи на подготовка и възлагане на договорите.	Брой сключени договори	Община Смядово	Организации по ООп.
	1.2. Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане				2021-2028	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за МРО.	Повишаване на количествата на разделно събраните МРО.	Община Смядово

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци			Ежегодно до 2028 г.	местата за предаване на МРО.				
	1.3 Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми.	-		Ежегодно до 2028 г.	Информирана общественост относно организацията за за разделно събиране на МРО	Брой сключени договори с ОО	Брой проведени кампании	Организаци и по оползотворяване и община	Граждани
	1.4 Провеждане на Дарителски кампании за събиране на дрехи, текстилни изделия и обувки за нуждаещите се граждани на Община Смядово	-		Ежегодно до 2028 г.			Брой проведени кампании	Кмет на Община Смядово	Домакинства
	1.5. Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на обекти, където могат да бъдат предавани ИУЕЕО.	-		Ежегодно до 2028 г.	Осигурени места за предаване на ИУЕЕО	Брой публикации	Брой публикации	Кмет на община Смядово Еколог	медии

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	1.6. Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местоположението на търговски обекти, в които гражданите, които притежават негодни за употреба портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори, могат да върнат НУБА на територията на търговския обект, в който се предлагат батерии и акумулатори от същия вид, без да е необходимо да закупуват нови.	-	-	Ежегодно до 2028 г.	Осигурени места за предаване на НУБА.	Брой публикации	Количествата на разделно събраните негодни за употреба портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори.	Кмет на община Смядово Еколог	
	1.7. Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на възможностите и начина за обратно безплатно приемане на ИУГ от гражданите в търговски обекти и места за смяна на ИУГ на територията на общината	-	-	Ежегодно до 2028 г.	Осигурени места за предаване на ИУГ	Брой публикации	Количествата на разделно събраните негодни за употреба портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори.	Кмет на община Смядово.	медии

2.4. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

За разлика от останалите МРО в управлението на отпадъците от опаковки, общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай, че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. Съгласно новото определение за битови отпадъци, са смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели. Поради тази причина системите за разделно събиране на рециклируемите битови отпадъчни материали от хартия и картон, стъкло, метали и пластмаса се съвместяват със системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

Отпадъците от опаковки имат ключово отношение при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години.

В тази връзка е необходимо Община Смядово да предприеме действия по разширяване на вече съществуващата система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, с цел увеличаване на количествата на разделно събраните и предадени за рециклиране отпадъци и обхващане всички населени места на общината.

Община Смядово следва да фокусира вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

2.4.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

Мярка	Деятности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Увеличаване на количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки	1.1 Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки		Средства на ОО	2022-2028	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Осъществен анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура и включване на други населени места	Реализирани мерки за разширяване на техническата инфраструктура за разделно събиране на отпадъците от опаковки, количества на разделно събрани отпадъци от опаковки	Организация по оползотворяване и Община Смядово	Гражданите
	1.2 Поставяне на нови по-високи количествени цели в договора с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки		Общински бюджет	2021-2028	Общината разполага с допълнителни количества разделно събрани и рециклирани битови отпадъци	Етапи на проучване и допълване на договора.	Допълнителен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Кмет на Община Смядово	
	1.3 Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО за опаковки		Средства на ОО	Ежегодно до 2028 г.	ОО изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за	Брой проведени информационни кампании от ОО за опаковки	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението	Организация по оползотворяване	

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

Мярка	Деятности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
					информиране на обществеността		на отпадъците от опаковки, отчетена при проучвания на общественото мнение		
	1.4 Съдействие на организациите за оползотворяване на опаковки, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци		Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на отпадъци от опаковки	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.	Повишаване на количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки	Организация по оползотворяване и Община Смядово	

3.1. Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата, рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на остатъчни отпадъци (във възможно най-малки количества), на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметищния газ от тях. Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване и др.), са включени в предходните подпрограми, и имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, включени в предходните подпрограми, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на Община Смядово, свързани с:

- осигуряване на екологосъобразно депониране на остатъчните битови отпадъци на депо, отговарящо на всички нормативни изисквания;
- разделно събиране и отклоняването им от депониране, най-вече на опасните отпадъци от бита;
- следексплоатационни грижи и мониторинг за рекултивирания участък от сторото депо за ТБО.

Следексплоатационните грижи включват дейностите по поддръжка на площадката на депото след неговото закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депото върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период.

Като част от РСУО – Шумен, остатъчните битови отпадъци от Община Смядово се

депонират на регионално депо, което отговаря на европейските и националните изисквания за екологосъобразно обезвреждане на отпадъци. Депото е съставено от 3 клетки. Към 2015 г. са заети около 40% от общия капацитет на депото, което показва необходимостта от редуциране на количествата депонирани отпадъци.

3.1.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел: 3	<i>Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци</i>
Оперативна цел:	<i>Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци</i>
Текущи индикатори	Количества битови отпадъци, генерирани на територията на Община Смядово депонирани в депа, отговарящи на нормативните изисквания Брой нерегламентирани сметища, възникващи на територията на общината, почиствани ежегодно
Целеви индикатори	100% от битовите отпадъци, генерирани на територията на Община Смядово да се предават за оползотворяване.

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Остатъчните количества битови отпадъци се обезвреждат, съгласно нормативните изисквания през целия период на програмата	1.1. Извършване на техническа и биологична рекултивация на общинското депо в гр. Смядово	1 710 000	ПУДООС	2021-2028	Рекултивирано общинско депо	1 бр. общинско депо неотговарящо на екологичните нормативни изисквания	1бр. рекултивирано общинско депо с преустановена експлоатация	Община Смядово	ПУДООС
	1.2. Осъществяване на мониторинг след изпълнение на проекта за рекултивация на общинското депо	10 000	Общински бюджет	постоянен	Изпълнен план за мониторинг	-	Годишни отчети по изпълнение на Плана за мониторинг	Община Смядово	Акредитирани лаборатории

<i>Мярка</i>	<i>Дейности (мерки)</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорни институции</i>	
						<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	<i>Водеца</i>	<i>Партньор</i>
	1.3. Периодично почистване на локални замърсявания с отпадъци на нерегламентирани места	20 000	Общински бюджет	постоянен	Чиста околна среда	Брой почистени локални замърсявания	В края на периода на Програмата няма локални замърсявания	Община, Кметства	НПО училища институции
	1.4. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, закупуване на нови транспортни средства за извозване на отпадъци	300 000	ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	2021 - 2028	Ефективна и обезпечена с необходимия брой съдове и транспортна техника система за събиране и извозване на смесените битови отпадъци	Брой съдове за смет; Брой транспортни средства за извозване на отпадъци	Брой подновени контейнери и кофи за смет; Брой закупени нови транспортни средства за извозване на отпадъци	Еколог	

3.2. Подпрограма за подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците.

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на административен капацитет в общината за изпълнение на функциите, произтичащи от нормативната уредба и поставените общински цели във връзка с общинската политика за управление на отпадъците. Новите и все по-растящи изисквания на националното законодателство за отпадъците налагат непрекъснато развитие и повишаване на административния капацитет на общините, което да гарантира, че те разполагат с ключови служители за компетентно управление на отпадъците на територията си. Дейностите по управление на отпадъците представляват комплекс от решения, действия и дейности, свързани с образуването на отпадъците, екологосъобразното им третиране на база определена информация, както и различните форми на контрол.

Административно, Община Смядово е сравнително добре организирана и осигурена с подходящи кадри, които имат ресурс и подготовка за бъдещо развитие. Формирани са дирекции и комисии, които пряко или косвено са свързани с опазване на околната среда. От 2013г. с решение на Общинска съвет – Смядово е създадено Общинско предприятие „Чистота, озеленяване, благоустройство и охрана” гр. Смядово, с предмет на дейност: събиране на битови отпадъци в община Смядово, транспортиране на битовите отпадъци до Регионално депо гр. Шумен, поддържане чистота на територията на община Смядово.

Ключовите характеристики на административния капацитет, определят и оперативните цели на настоящата подпрограма, около които са обединени включените в подпрограмата мерки, както следва:

- *Мерки за нормативна и програмна осигуреност на дейностите по управление на отпадъците.*

За изпълнение на тази мярка е предвидено непрекъснато следене и развитието на националната правна рамка в сектор отпадъци, с цел навременно отразяване на нормативните промени в местната нормативна уредба, както и промени в нормативните документи на общината, съобразно местните условия и възникващи потребности. Разработването на ясни вътрешни правила за наблюдение, отчет и оценка на изпълнението на Програмата също е от основно значение за проследяване на напредъка в изпълнението и предприемане на коригиращи действия в случай на възникнали проблеми.

- *Постоянно повишаване на квалификацията на служителите.*

За запазване и повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците, са предвидени редица обучителни дейности.

- *Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците.*

Основните мерки са насочени към подобряване на информационната база за управление на отпадъците. Необходимо е всички дейности и процеси в областта на отпадъците да бъдат информационно обезпечени, чрез изграждане на единна информационна система, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните в интегриран вид. Единната информационна система за отпадъците ще гарантира изготвянето на качествени

анализи и отчети и проследяване на напредъка по заложените в Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово цели до 2028 г.

В съответствие с развитието на националното законодателство в сектор отпадъци и с националните политики за непрекъснато повишаване на квалификацията и за учене през целия живот, в подпрограмата са предвидени дейности за развитие на компетентността, знанията и уменията на служителите от администрацията и от Общинското предприятие „Чистота, озеленяване, благоустройство и охрана” гр. Смядово с функции свързани с отпадъците и за тяхното ресурсно обезпечаване.

Включените в подпрограмата мерки имат хоризонтален характер и тяхното изпълнение ще подпомогне постигането на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово 2021 – 2020 год.

3.2.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПОДПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ.

Стратегическа цел: 3	<i>Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци</i>
Оперативна цел:	<i>Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общинската администрация за управление на отпадъците</i>
Текущи индикатори	<i>Брой изпълнени мерки от плана</i>
Целеви индикатори	<i>Подобрена нормативна и програмна осигуреност и повишен капацитет на служителите</i>

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1. Нормативна и програмна осигуреност на дейностите по управление на отпадъците	1.1 Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на националното законодателство и местните политики за отпадъци	-	-	постоянен	Нормативна осигуреност	Брой приети/ допълнени документи в областта на управление на отпадъците	Брой приети промени в общински нормативни документи при установена необходимост	Кмет	Общински съвет - Смядово
	1.2.Изготвяне на годишен отчет пред ОбС Смядово и РИОСВ – Шумен по изпълнение на дейностите, заложи в Програмата за управление на отпадъците в община Смядово	-	-	ежегодно	Изготвен годишен отчет	-	Брой изготвени отчети за изпълнение на мерките в Програмата за управление на отпадъците на община Смядово 2021-2028г.	Еколог	

Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.

<i>Мярка</i>	<i>Дейности (мерки)</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорни институции</i>	
						<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	<i>Водеца</i>	<i>Партньор</i>
2. Постоянно повишаване на квалификацията на служителите	2.1 Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците	20 000	Общински бюджет НСОРБ МОСВ	постоянен	Повишена квалификация и умения на служителите	Брой проведени обучения	Брой обучени служители	Община	АСЕКОБ МОСВ РИОСВ НСОРБ
3. Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците	3.1 Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните	10 000	Общински бюджет	2021-2028г.	Общината разполага с достоверна информация в реално време за генерираните отпадъци	-	Внедрена и функционираща 1 брой информационна система за управление на отпадъците	Община	АСЕКОБ РИОСВ ИАОС

4.1. Подпрограма с мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците. Информиранието и участието на обществеността е основен компонент на всяка Програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най - добре разработената програма не може да постигне своите цели. От изключителна важност е населението и бизнесът да бъде запознато с йерархията при управление на отпадъците, да са запознати с приоритетността в реда на справянето с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия.

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в Програмата за управление на отпадъците и Плана за действие към нея, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Необходимо е да се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание.

Постигането на целите ще се осъществи чрез изпълнението на следните мерки:

- Повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите.
- Провеждането на ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез участие на доброволци.
- Участие в ежегодният конкурс за общини „За чиста околна среда”.
- Провеждане на регулярните информационни кампании съвместно с организациите по оползотворяване.
- Редовно предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда;
- Привличане на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на “такса битови отпадъци” и отчитането на изразходваните средства;
- Повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, образуването и обезвреждането на отпадъците;
- Получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за управление на отпадъците.

Включените в подпрограмата мерки целят повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите, което е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците, като се залага на

разширяване на обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно се подценяват. Подпрограмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага всички останали подпрограми от Програмата за управление на отпадъците на община Смядово 2021 – 2028 г.

4.1.1. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

Стратегическа цел:4	<i>Включване на обществеността в управлението на отпадъците</i>
Оперативна цел:	<i>Участие на обществеността при прилагане на йерархията на управление на отпадъците</i>
Текущи индикатори	<i>Брой домакинства, търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, които участват в системите за разделно събиране на отпадъци.</i>
Целеви индикатори	През 2028 г. : - брой проведени разяснителни и информационни кампании; - над 50% от населението участва в системи за разделно събиране на отпадъците, в резултат на разяснителни кампании

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, относно дейностите по управление на отпадъците	1.1. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	-		постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно общинските политики в областта на отпадъците	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Кмет	
	1.2 Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно	30 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	ежегодно	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от	Брой проведени информационни кампании за разделно събиране и	Минимум 8 броя проведени информационни кампании за разделно събиране и	Община	ООп

*Програма за управление на отпадъците на територията на Община Смядово
2021-2028 г.*

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи				разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	подобряване управлението на битовите отпадъци	подобряване управлението на битовите отпадъци		
	1.3. Провеждане на анкетно проучване за отчитане на мнението на населението по различни аспекти на политиката по управление на отпадъците и предоставяните услуги	-	-	ежегодно	Събрана информация за мнението на обществеността с цел подпомагане вземането на управленски решения	-	Проведени минимум 8 анкетни проучвания до 2028 г.	Община	
	1.4. Провеждане на кампании и информационни дни за информиране на обществеността за мерки за предотвратяване образуването на битови отпадъци и формирането на общество с нулеви отпадъци и подготовка за повторна употреба	10 000	Общински бюджет ОПОС 2014-2020	ежегодно	Организиран и проведен информационни дни за информиране на обществеността за мерки за предотвратяване образуването на битови отпадъци и формирането на общество с нулеви отпадъци и подготовка за повторна употреба	-	Брой организирани и проведен информационни дни	Община	

<i>Мярка</i>	<i>Дейности (мерки)</i>	<i>Бюджет</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорни институции</i>	
						<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	<i>Водеца</i>	<i>Партньор</i>
	1.5. Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.	10 000	Общински бюджет	ежегодно	Повишено участие на населението и бизнеса, почистени нерегистриран и замърсявания и обществени площи	-	Брой проведени кампании; Брой участници; Количества събрани и извозени отпадъци	Община	АСЕКОБ
	1.6. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	10 000	Общински бюджет	ежегодно	Развиване на екологично мислене и отношение към опазването на природата сред подрастващите	-	Брой конкурси; Брой участници	Община	Училища, детски градини
	1.7 Организиране и провеждане на местни инициативи за подобряване облика на населените места и изграждане на обществено отношение с опазването на околната среда.	80 000	Общински бюджет	2021-2028	Подобряване облика на населените места; Активиране на гражданско участие и изграждане на обществено отношение с опазването на околната среда.	-	Брой проведени местни инициативи	Община	Организации; Читалища; Сдружения с нестопанска цел; Неформални граждански групи;

V. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово за периода 2021-2028 г. е елемент от една цялостна система за планиране, поради което в този раздел е представена връзката между настоящата програма и други национални, регионални и общински програмни и стратегически документи.

ПУО до 2028 г. на Община Смядово е в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управление на отпадъците. При разработване на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, които трасират националната политика в сектор отпадъци, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021–2028 г. и Национална програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него.
- България 2030: Национална програма за развитие (НПР 2030).

Чрез програмата се осигурява приемственост на действията и целите във времето на политиката на общината в областта на управление на отпадъците и опазване на околната среда, отразена в предходните общински програмни документи, в които на се поставя началото на целенасочено и последователно планиране на дейностите по отпадъците.

VI. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

Всеки стратегически документ, освен да бъде разработен като се спазва методологията на стратегическото планиране, следва да бъде реализиран съобразно предварително поставените цели, срокове и ресурси. Поради това наблюдението и оценката на ПУО на община Смядово са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките и постигане на програмните цели, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация.

Система за отчет и контрол представлява процес на наблюдение /мониторинг/ и събиране и анализиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от дадена програма. От съществено значение е да се гарантира, че информацията е събрана по един организиран и планиран начин и през редовни интервали. Осъществяването на контрол за изпълнение на програмните мерки и достигане целите на програмата означава да има определени органи, пред които се отчита това изпълнение и които имат компетенциите да одобряват коригиращи действия при необходимост от актуализация на програмата.

Система за оценка на резултатите от изпълнението на дадена програма включва действия, които да осигурят, необходимата информация за изготвянето на междинни оценки, както и за окончателната оценка на степента на изпълнение на целите на дадена програма. Тези оценки следва да съдържат анализ на причините за проблеми при изпълнението им.

Система за отчет и контрол на изпълнението на ПУО представлява система на текущо наблюдение (мониторинг) чрез събиране на информация за изпълнението на отделните мерки, заложи в програмите на ПУО 2021-2028 г. и отчет за степента на тяхното изпълнение.

За всяка една от мерките в отделните програми са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо и изпълнение и целеви индикатори за мярката. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори следва да се събира необходимата информация в рамките на системата за отчет и контрол на ПУО. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Съгласно чл.52, ал.9 от ЗУО ежегодно в срок до 31 март Кмета на общината, внася в Общински съвет отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците. Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

Текущото наблюдение, ще се извършва чрез събиране на информация, свързана с изпълнението на мерките от Програмата, и анализиране и оценка на степента на изпълнение на целите, както и на проблемите при изпълнението и причините за тях. От съществено значение е да се гарантира, че информацията се събира по един организиран и планиран начин и през редовни интервали.

Информация за напредъка за изпълнение на мерките на настоящата Програма за управление на отпадъците, ще се събира от съответните отговорници, които са посочени като водещи за изпълнението на съответната мярка. Необходимо е поддържане на постоянна комуникация между отделните отговорни звена, като по този начин информацията ще бъде събирана и обобщавана, с цел определяне на напредъка на изпълнение на мерките, както и причините за неизпълнение или за изоставането в изпълнението на мерките, включително дължащи се на партньорите, както и предложения за корективни действия при необходимост. Звеното, което ще осъществява текущото наблюдение по изпълнение на ПУО, ще анализира и оценява напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението.

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Приложение №1 – Анализи за състоянието и управлението на отпадъците в община Смядово;

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ББО	Биоразградими битови отпадъци
БО	Битови отпадъци (ТБО - твърди битови отпадъци)
ДБ/РБ/ОБ	Държавен бюджет/Републикански бюджет/Общински бюджет
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местната администрация и местното самоуправление
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПО	Неправителствени организации
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПО	Производствени отпадъци
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РД	Регионално депо
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ И ФИГУРИ

Фиг. 1: Карта на област Шумен/ Община Смядово – стр.9

Таблица №1: Баланс по видове територии по предназначение – стр.10

Фиг. 2: Разпределение на площите на община Смядово – стр.10

Таблица №2: Население в община Смядово по пол и местоживееене 2016 – 2020 г. – стр.12

Таблица №3: Население по постоянен адрес в община Смядово 2016 - 2020 г. – стр.12

Таблица №4: Заселени, изселени и механичен прираст в община Смядово 2016- 2020 г. – стр.12

Таблица №5: Домакинства по населени места в община Смядово към 01.02.2011 г. – стр.13

Табл. №6: Основни показатели на регистрираните нефинансови предприятия–2015-2018 г. – стр. 13

Табл. №7: Брой отглеждани животни- стр.14

Табл.№8: Стратегически, оперативни цели и подпрограми в Програмата за управление на отпадъците на община Смядово 2021 - 2028 г.- стр.24

Табл.№9: Количествата на рециклируеми отпадъци от системите за разделно събиране – стр. 47